

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 30 „

V upravnishvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserati
sprejema upravništvo v
Katoliški tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 282.

V Ljubljani, v ponedeljek 10. decembra 1900.

Letnik XXVIII.

Volilno gibanje.

Pfeifer — Globočnik

Raka na Dolenjskem. O Globočnikovi kandidaturi: Na semnjih v št. Jerneju 8. nov. in v Novem mestu 4. dec. je g. dr. Slanc Globočnika postavil kot kandidata za državni zbor, vendar pri vsej svoji zgovornosti in spretnosti ga ni spečal, dasi ravno sta ta dva sejma prav velika in močno obiskana. Hvalil je blago, kar se da. Dosti je bilo kupcev ali vendar ni šlo. Naš kmet je pameten, on ve, da se dobro blago samo hvali in le slaba roba se usiljuje. Kmetje so dr. Slancu odgovarjali in še celo mrmrali, da tacega ne marajo za poslanca, ki že zdaj jezičnega dohtarja potrebuje, ker se ne zna sam zagovarjati. Kaj bi bilo še le na Dunaju? Kako bo kaj za nas naredil? Ali naj še zagovornika njegovega tukaj in na Dunaji plačujemo? G. Pfeifer ne rabi prav nobenega zagovornika, on se sam zastopa, ta naj bo poslanec naš. On je za nas veliko storil. Vsa Dolenjska mu mora biti hvaležna. Kaj hoče Globočnik? On je grajščak, ne kmet.

G. dr. Slanc je jako dober advokat, v pravih je ptič, da mu je malo para. Za mešetarije pa ni. To naj pusti drugim. Saj pa tudi pravde več neso, kakor mešetarije na semnjih. Sicer je pa gosp. dr. Slanc že dosti bogat, če prav kako mešetarijo bolj po ceni opravi. Mi se držimo le našega poslanca gosp. Pfeiferja. Na nobenem shodu Pfeiferjevem še niso kmetov vun metali; tega on ni pustil. To se pa na Globočnikovih shodih godi, ker je grajščak. Kedo torej kmeta zastopa?

Iz Leskovca pri Krškem se nam piše: Res je bilo žalostno videti pri Gregoriču na Krškem 22. nov., ko so štiri trdne kmete odstranili iz krčme. To ne gre. Ako je bil dr. Romih takrat zborov predsednik, ne bi smel tega dopustiti. Ako bi bil Globočnik kmet, bi tudi kaj tacega ne dopustil, posebno če hoče biti kmetijski poslanec.

Kmetje volilci premislite to, da so vas in vaše sosede, morda drugače najboljše prijatelje, ven metali. Ali bo-te take volili? Nikdar in nikakor ne! Volite može, ki vas zastopajo, ki vas sp štujejo. Volite gospoda Pfeiferja in ne dajte se preslepiti za Globočnika! Premislite dobro, da vas ne bodo ven metali!

Iz Bele Krajine 6. dec. Čast g. Pfeiferju! Ko je l. 1892., 1897. in zopet lani pobila toča več far po Beli Krajini, kakor Semič, Podzemelj, Adlešiče in Preloko, tedaj je bil g. Pfeifer prvi, ki je prišel sam pogledat v Belo Krajino, koliko škode je napravila toča, da je prosil potem podpore za ponesrečence. In res smo dobili lepo podporo. Nagovarjal je tudi ljudi, da naj se po vsaki nesreči obračajo nanj, da bo storil za nje, kar bo mogel. In tacega moža naj Belokranjci zavržejo! Ne. Svojo hvaležnost mu hočemo pokazati s tem, da ga bomo zopet volili. G. Pfeifer pa bo gotovo tudi zana-prej rad pomagal Belokranjcem, vsaj je, kakor se pripoveduje, po svoji materi sam Belokranjec. V št. 278. priobčil je „Slovenec“, da „letos semenj v Črnomlju ne bo 15. ampak 20. t. m.“ Tu stoji pomota 25. namestu 18., ker ta dan v torek 18. t. m. bi moral biti semenj v Črnomlju, torej ravno isti dan, ko je volitev za kmečke občine. Nam je ta preložitev prav po volji, ker bo naš kat. nar. poslanec dobil gotovo

dosti več glasov, kakor bi jih sicer, ker bi bil semenj dosti volilcev odtegnil. Pozor torej somišljeniki!

Od sv. Duha na Dolenjskem se nam piše: Kako veljavo ima dr. Romihovo odprto pismo v »Sl. N.« na gospo Pfeiferjevo o Globočnikovi kandidaturi? Romih piše, da nič ne agitira za Globočnika, da še iz Krškega ne gre. Resnica pa je, da je agitiral 8. nov. pri sv. Duhu, 15. nov. v Cirkljah na Dolenjskem skupaj z Globočnikom, 22. nov. je bil na Krškem Romihov shod, kjer so kmete pri Gregoriču iz gostilne metali, 25. nov. na Radni z Globočnikom, 28. nov. pri sv. Duhu z Globočnikom, 29. nov. v Leskovcu z Globočnikom, 30. nov. na Drnovem z Globočnikom, 2. dec. na Bučki z Globočnikom, potem sta tisti dan še na Raki za shod vabila za dne 11. dec., kjer se ima vršiti. — Torej res Romih nikamor ne gre iz Krškega? — Toliko resnici na ljubo, da se spozna vrednost Romihovega pisma v »Sl. N.«, v katerem trdi, da nikamor ne gre. Kake pojme imajo njegovi učenci o njem v šoli, ko to vse vedo? No vsaj se lahko izgovarja, da ni hodil na te agitacije, marveč se je vozil!

Volitve in sodišče. Dan volilnega shoda v Krškem sta mestna policaja odločnega Pfeiferjevega volilca na besede tukajšnjega gostilničarja Gregoriča »Ven s capinom« iz volilne sobe odpeljala. Pri tem ne preveč uljudnem poslu jima je gostilničar krepko pomagal. Dotični je tožil Gregoriča zavoljo razžaljenja časti. V petek se je pri tukajšnjem sodišču vršila obravnava. Toženi ni prišel, zastopal ga je notar dr. Pučko. Na zastopnikovo prigovarjanje je tožnik odstopil in g. Gregorič je poravnal le neke stroške.

Priznanje posl. Pfeiferju.

O g. Pfeiferju trdijo nasprotniki, da ni ničesar storil za svoje volilce. In vendar je znano, da je bil g. Pfeifer eden najmarljivejših poslancev, ki je vedno zasledoval potrebe svojega volilnega okraja in izposloval tekom let mnogo podpor. Pri vsaki priliki je pokazal, da ima čuteče srce za uboge ljudi. To dobro vedo tudi politični njegovi nasprotniki, a navzlic temu ga obrekujejo. Danes priobčimo dve priznalni pismi, kateri je g. Pfeifer dobil od svojih volilcev. Prvo se glasi:

Podpisani srenjski predstojniki osvedočujejo s tem, da so srenje Sv. Peter, Bela cerkev in Prečna prebлаг. gosp. Viljema Pfeiferja, dež. in drž. poslanca itd. v Krškem, v današnji skupni seji, pripoznavši njegove velike zasluge in iz hvaležnosti za njegovo tako uspešno prizadevanje v pomoč po toči 19. julija 1873 in 6. junija 1880 in drugih elementarnih škodah unesrečenemu ljudstvu, v vsem glasovi svojim častnim občanom imenovali. — Sv. Peter, 29. avg. 1880. Fr. Bojanc, župan v št. Petru, Jos. Nagel, župan v Prečni, Flor. Zorko, župan v Beli cerkvi, A. Ogulin, obč. tajnik.

Podpisani se Vašemu blagorodju najsrčneje zahvaljuje za izkazano dobroto, da ste mu izposlovali pri vis. poljedelskem ministerstvu nagrado, oziroma podporo za napravo uzornega vinograda na Vinici. Ob enem se v imenu tukajšnje kmet. podružnice kot načelnik najtopleje zahvaljujem za izposlovanje štirih škropilnic od vis. poljed. ministerstva. Bodite uverjeni, da Vaš trud in Vaša blagonaklonjenost ostane nam vedno v

spominu in da hočemo Belokranjci se vedno za Vašo požrtovalnost v prid in blagor naše ljube domovine hvaležne izkazati.

Vinica, 4. feb. 1897. Franjo Lovšin, posestnik in načelnik kmet. podružnice.

G. Globočnik, kot načelnik cestnega odbora.

Z razdelitvijo legitimacij in glasovnic še le se je pričel pravi boj za drž. zbornice mandate. Vsaka nasprotujočih si strank hoče si osigurati večino glasov za svojega kandidata.

V volilnem okraju g. Pfeiferja se bije ljut boj, da bi tega prezasluznega poslanca izpodrinili. G. Pfeifer sicer res ni hodil kričat in razgrajati na Dunaj, vendar pa si je pridobil hvaležnost in priznanje svojih volilcev, za katere je s svojim neumorno marljivim in tihim delovanjem izposloval marsikaj dobrega, kar bi se kakemu kričaču ali »štimplihu« gotovo ne bi bilo posrečilo.

Temu zvedenemu parlamentarcu nasproti se je postavil protikandidat g. Globočnik, kateri na svojih volilnih shodih ne ve o sebi drugega povedati, kakor da on za obči blagor še ničesar ni storil.

Marsikdo si bo mislil: No, saj mož je varčen in razumen kmet-grajščak; srce in voljo ima dobro, »tajč pohrusten« tudi zna, torej mu nedostaje samo prilike, da bi v djanju izvršil svoje blage namene.

Takega optimista, komur je politika »gordiški vozel«, moramo takoj zavrniti s taktom, da ima dobrosrčni Globočnik baš najlepšo priliko v djanju pokazati svoje hvallane zmožnosti. G. Globočnik je namreč načelnik okrajnocestnega odbora kostanjeviškega in kot tak se kaže, da mu manjka vseh neobhodno potrebnih zmožnosti in lastnosti za kakeršnega koli zastopnika sploh. — Okrajne ceste so že dve leti v najlepšem neredu, kar je pa g. Globočniku kot načelniku morda ravno tako malo znano, kakor kateremu drugemu okrajnocestnemu odborniku. Res v tem je g. Globočnik kos svoji nalogi, da so se okrajnocestne naklade sredno zvišale na 18%. — Pač lahko bi se kaj prepotrebnega napravilo in popravilo, osobito kak most, ki preti vsak čas poduti se, ali da bi se odstranil kak prestrm klanec, a nič takega se ne zgodi. O tem, kako se zmetava denar pri nakupu gramoz za nasipavanje okrajnih cest, morda drugi pot.

Čudom se moramo čuditi, da se je nasproti g. Pfeiferju postavil protikandidat, kateri niti v tako maloobsežnem delokrogu ni najmanje kos svoji nalogi, in kateri že kot okrajnocestnega odbora načelnik dokazuje, da so mu potrebe kmetijskega stanu deveta briga.

Pametni in razsodni volilci takemu za javnost nesposobnemu možu pač ne bodo oddajali svojih glasov. Ne prepirajmo se s pametjo in ne kričimo vedno: Kmet, kmet, ubogi kmet! temveč bodimo složni in volimo soglasno prezasluznega g. V. Pfeiferja, kateri je ob vsaki priliki pokazal, da mu je res pri srcu korist in blagostanje ubogega kmečkega naroda.

Litijski okraj.

G. Slanc ali Segac v Litiji je vreden bratec novomeškega Korla. Volitve mu se-daj ne dajo miru, osnoval je tajen volitveni odbor, ki ima svoje mameluke raztresene po celem okraju. Pripeljal se je g. Slanc v župnijo Štango k svojemu kupčjskemu pomagaču Ignaciju Mandeljnu, po domače

»Špehu«, in ondi veliko kmetom napisal glasovnice z liberalnimi kandidati. Kmetje, ne verjemite sladkim besedam in ne prodajajte svojih glasov za požirek pijače!

Liberalni agitatorji lažejo ljudstvu, da bodo katoliški poslanci odpravili »šnops« in da bodo morali kmetje delavcem drago vino kupovati. Na agitaciji je sedaj vse, kar iz liberalnega gnezda Litije liberalno leze in gre; posebno se odlikujejo nekoji »biriči« c. kr. sodnije ali na viši poziv ali sami od sebe, se ne ve. Zastonj gotovo ne! Lazijo po hribih in ljudi nagovarjajo za liberalne kandidate, ki bodo kmetom ves davek odpravili. Tepec, kdor jim veruje! Tudi mokrač iz Ljubljane in drugod lazijo po hribih in delajo za Kopača. Agitacijskega sredstva navadno drugega nimajo, kot da zabavljajo duhovnikom. Kdor z duhovnikom voli, ta po njihovem nauku »farjem prato kupuje«. Seveda taki hujskači navadno ne opravijo nič, marsikje jo še pošteno skupijo.

Prišel je pred nedavnim časom tak ljudski osrečevalec v neko gorsko vas k premožnemu kmetu. Razlagal mu je evangelij o delitvi premoženja; kazal mu, koliko imajo duhovniki denarja, da »prato« jedo, kmetje pa stradajo in nezabeljen močnik jedo. Kmet mu je rekel, da bi si tudi on kaj boljšega lahko privoščil, ko ne bi imel otrok. Agitator mu pravi: »Kaj misliš, da jih far nima?« To je bilo poštenemu možku preveč, pokazal je potepencu vrata, in dal mu brco v tisti del telesa, ki ga »Narod« tako rad imenuje. Basta!

V Šmartnem pri Litiji je klerikalizem pokopan, kakor piše »Narod«, v Litiji pa je liberalizem v najlepšem cvetju. Zatorej se nam prav čudno zdi, da prirejajo tamošnji liberalci združeni z mokračmi shod za shodom, zadnjič v Litiji v nedeljo 9. t. m. Tudi okrožnice razpošiljajo, liberalne volilne katekizme dele in lažejo, da bo vsakdo zaprt dva meseca, kdor drugim napiše glasovnico. Kar je pa mogotcev, pritiskajo neusmiljeno na svoje upnike in odpovedujejo posojila. Drugi zopet po noči nabijajo napise takele vsebine: »Volite Jelenca in Lenarčiča, ta dva sta klerikalca; Šusteršič in Vencajz sta brezverca«. Sploh je vse na nogah: trgovci, krčmarji, čevljarji, usnarji, sodnijski slugi, dacarji in drugi višji in nižji gospodje in gospodki. Ob priliki bomo malo popisali, kako malo nepristranski so nekateri. Na čelu vsej tej nečuvni agitaciji pa stoji notar Svetec s svojim pobočnikom Slancem; da se pač ljubi staremu možu!

Zvižaje liberalcev.

Iz kamniških hribov, 7. decembra. Neki Kadunc na Potoku je poplaval vso tuhinjsko dolino z volilnim katekizmom za kmetске ljudi. Vsakej stari babi ga sili v roke. Po tuhinjski dolini priporočajo voliti tako spoštovanega šmartenskega gospoda učitelja, kateri se piše Luka Jelenec! Istinito se pa piše vrli šmartenski gospod učitelj Frančišek Zorč! Koliko kmetov bo neki šlo na te limanice?

Volilni shod v Starem trgu pri Ložu

8. t. m. izvršil se je sijajno Liberalna starotrška klika je pokazala pri tej priliki vso svojo smešno onemoglost. Na čelu najetih in napejenih 40 do 50 hlapcev in žganjarjev je prikorakala starotrška »inteligenca« in hotela shod razgnati. Dosegli so toliko, da se je pričetek shoda za eno uro zakasnil. Na stotine naših vrlih mož bi bilo peščico kričavcev v petih minutah zdrobili, toda na-

čeloma smo se ogibali samopomoči, zahtevali smo žandarmerijo, ki naj bi ukrotila pijano tolpo, potem pa smo mirno zborovali. Navdušenje naših mož je bilo nepopisno. Nepopisna pa tudi nevolja vseh poštenih mož nad barabskim obnašanjem liberalne »intelligence«. Mnogo pristašev liberalne stranke je, ko so to videli, takoj odstopilo od liberalne stranke, češ, s takimi barabami nečemo nič več opraviti imeti.

Na shodu sta govorila kandidata dr. Susteršič in dr. Žitnik, oba burno pozdravljena.

Dne 12. in 18. grudnia se pokaže vspeh shoda in popisanih dogodkov.

Čudno je pa bilo obnašanje žandarmerije, ki ni hotela pijane tolpe spoditi s privatnega posestva gospodične Veselove, akoravno je lastnica to zahtevala. To vedenje c. kr. žandarmerije se bo naznanilo na pristojnem mestu.

Kakšni ljudje so bili zbrani v znamenju »napredka«, spriduje naj okolnost, daje eden teh »naprednjakov« vse štiri konjske vajete, ki so viseli zunaj hleva gđ. Veselove, prerezal.

In c. kr. žandarmerija ni hotela pijane in razgrajajoče tolpe segnati s privatnega posestva gđ. Veselove! No, dotični poveljnik bode moral odgovor dati!

Volivni shodi v Ljubljani.

Včeraj se je v Ljubljani vršilo več volilnih shodov. Soc.-dem. so »zborovali« v nekaterih gostilnah. Publikum so bili skoro samo soc.-dem. agitatorji. Velesijajna sta bila volilna shoda volilcev Pete skupine v »Katol. Domu«. Dopoludne se je vršil volilni shod za Trnovo, Vodmat in Barje, popoldne pa je bil volilni shod za šenklavski, frančiškanski, šentpeterski in šentjakovski okraj. Obakrat je bila dvorana polna zavednih volilcev. Katol. narodna in kršč.-soc. stranka je ta dan pokazala svojo živahnost tudi v Ljubljani. Navdušenje na obeh shodih je bilo veliko ter so možje volilci po krepkih govorih navduševali drug drugega za pogum in vstrajno delo v boju. Tudi Ljubljana bode v sredo pokazala, da si ne pusti usiljevati tako slabih kandidatov, kakoršen je Luka Jelenec. Živio dr. Ivan Susteršič!

Svojega imena se sramujejo rudeči socialisti tudi na rudečih lepakih, s katerimi vabijo na volivski shod, ki se vrši jutri zvečer ob osmih v kazini. Menda menijo s tem zbožnati na shod tudi poštenomisleče ljudi, a se bodo grozno goljufali. Rudeče je rudeče, naj nosi soc.-dem. ime ali ne.

Pozor!

Liberalci so izdali parolo, da je volitev ustmena in da ni treba prinesiti volilcem seboj listkov. To ni res! Volitev je tajna in vsak volilec mora prinesiti seboj legitimacijo (izkaznico) in glasovnico. Tudi po volitvi se naj še hranijo legitimacije, ker se morda rabijo še pozneje za eventualno ožjo volitev!

Glasovnice.

Glasovnice, podpisane s svinčnikom, tudi veljajo, ker postava ne zahteva črnila. Tudi popravljati se sme.

Volilcem Pete skupine v Ljubljani.

Volitev se bo vršila dne 12. decembra 1900 od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 3. do 6. ure popoldne v štirih oddelkih, in bodo volili:

a) volilci z začetnimi črkami **A** do **G** v desni polovici velike dvorane Mestnega doma;

b) volilci z začetnimi črkami **H** do **L** v levi polovici velike dvorane Mestnega doma;

c) volilci z začetnimi črkami **M** do **R** v telovadnici I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulicah št. 17 (na Ledini);

d) volilci z začetnimi črkami **S** do **Ž** v telovadnici II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti (na Grabnu).

Volilo se bo neposredno in z glasovnicami in se bodo smele rabiti samo oblastveno izdane glasovnice.

Tistim, katerim bi se izkaznice in glasovnice iz katerega koli vzroka vsaj 24 ur pred volitvenim dnevom ne vročile, oglašaj se zanje v magistratnem ekspeditu.

Legitimacije ali izkaznice se morajo k volitvi prinesiti seboj.

Volitev je tajna, vsak odda zganjeno glasovnico in se vam torej ni bati, da bi Vas kdo radi glasovanja preganjal.

Nasprotnikom ne pokažite glasovnic. Predno greste na volišče, zapišite na glasovnico ime:

Dr. Ivan Susteršič, odvetnik v Ljubljani.

Kdor želi kako pojasniti, naj se obrne danes in jutri do delavskega tajništva vsak dan od 12. do 1. ure popoldne in od 7. do 9. ure zvečer v Katoliškem domu v pritličju na levo, na dan volitve pa do naših mož na dotičnih voliščih.

Somišljeniki, voliti je Vaša dolžnost! Ljubljana mora ostati bela!

Korajža velja

pravi sobotni »Narod« ter pristavlja, da bi se v četrtek imel vršiti na Glincah shod »klerikalne stranke«, da pa tega shoda bilo ni in tudi dr. Susteršiča ne, »ker bi le ta moral bežati po blatni cesti tako, kakor če bi mu bila cela armada peklenščkov za petami. Dr. Susteršič je shod odpovedal, sicer bi bil moral teči, da bi se bil kar prekopal«. »Narod« res veliko ve, več nego mi. Mej »klerikalci« za ta nameravani klerikalni shod na Glincah nihče ne ve. Ta shod se ni »nameraval«, pač pa so baje na Glincah v četrtek zborovali soc. dem. Ves »klerikalni shod« se je porodil v »Narodovih« možganih, v katerih je še vedno polno bolečin, da je na Glincah tisti zgodovinski prostor, raz katerega je moral bežati liberalni kandidat Jelenec. Mej vsemi kandidati je moral »bežati po blatni cesti tako, kakor če bi mu bila cela armada peklenščkov za petami« jedini Luka Jelenec. Takrat so kršč.-soc. z Luko Jelencom na Glincah korenito obračunali in blamaža Lukca je bila tolika, da »klerikalcem« na toliko Lukovo blamažo ni treba še posebnega shoda.

Kaj je Pirc?

Liberalci so v silni zadregi, ker vedo, da bodo gorenjski kmetje raje volili domačina g. Pogačnika, nego pa gosposkega liberalca Pirca. V zadnjem »Gorenjcu« se hočejo rešiti iz te zadrege z najnovejšimi psovskami na duhovnike. Ko so Pirc s temi psovskami primerno priporočili, pravijo, da je Pirc — kmet vseh kmetov. Tako je liberalni Pirc postal »kmet«, da pa poslanec krščanskih kmetov ne postane, zato bodo že skrbeli gorenjski kmetje.

Shod volivcev v Sostrem.

V soboto popoldan je govoril bivši poslanec Vencajz zbranim volilcem iz župnije. Jednoglasično so postavili volilci v peti kuriji dr. Susteršiča, za knjižske občine pa Ivana Vencajza za kandidata.

Volivni shod na Prežganju.

V nedeljo 9. t. m. so se zbrali na Prežganju volivci iz Javorja, z Janč, iz Štange in iz Prežganj. Bilo jih je do štiristo. Volivci so zasledovali pazljivo govor bivšega poslanca g. Iv. Vencajza, so pojasnjevali svoje zahteve in zadeve in so končno na predlog g. župana iz Prežganj navdušeno imenovali dr. Susteršiča in Vencajza svojima bodočima poslancema. Čakali so, ker je ta shod tudi »Narod« vzglasil, da jih obišče tudi protikandidat Lenarčič, ker ga pa ni bilo, tudi ni bilo nobene druge nesreče.

Iz domačega kraja Luke Jelenca.

Podbelico in v Dražgošah, rodni župniji žalostnega kandidata Lukeža Jelenca, sta bila te dni volivna shoda. Liberalni učitelj Štupica je razlagal Dražgošanom, da morajo voliti Jelenca domačina, ker ga poznajo. Čul je odgovor: Še predbroga poznamo; zato ga pa ne bomo volili. Poleg učitelja je samo še en mož

vzdignil roko za Lukeža. To je vendar najbolj dokaz, koliko je vreden kandidat Lukež Jelenec.

Štajersko.

V Sromljah v Breškem okraju je bilo izvoljenih pet kršč.-narodnih volilnih mož, izmed katerih bodo oddali trije svoje glasove za g. viteza Berkasa, dva pa za g. Žičkarja. — Slava zavednim Sromljanom!

Volilno gibanje v Trstu.

Iz Trsta se nam piše: Poleg dr. Dompierija dobili smo novega italijanskega kandidata za peto kurijo v osebi dosedanjega poslanca te kurije, pesnika, zgodovinarja in Bog ve kaj še vse — dr. Atilija Hortisa. Mož sicer še ni nikdar odprl ust, da bi se zavzemal za delavski stan, ali recimo le za gmotne koristi Trsta sploh; kedar je govoril, cedil se je z njega ust med — italijanskega nacionalizma in drugega nič, a vendar je zopet kandidat Pete, to je delavske kurije. Baš to dejstvo označuje italijansko stranko, da bolje ne treba. Lastnosti njegove so jako skromne, a vendar ga »progresso« in »democratico« zopet kandidirata, ker nimata drugega kandidata na razpolago! Sedaj imamo torej že štiri kandidate za peto kurijo: dr. Rybafa, dr. Dompierija, socialnega demokrata ter ob enem strastnega sovražnika Slovanov, ker janičarja, Karla Ucekarja in Atilija Hortisa.

Resna kandidata, moža poštenjaka sta prva dva; ako bi se vnela med njima volilna borba, bila bi to častna borba. Žal, da so razmere take, da prihaja v poštev tudi »internacionalec« Ucekar in komedijant Hortis! In še žalostnejše je to, da utegne poslednji biti izvoljen!

Iz Trsta se nam piše: Volilnega shoda političnega društva »Edinost« v Rojanu minole nedelje ni bilo, ker je bila v očigled hudi burji udeležba prepričla. Prenešen je na prihodnjo nedeljo.

Peta skupina na Goriškem.

Kakor posnamemo iz »Gorice«, se tudi na Goriškem protikrščanski elementi ne vsele zmage. Večina slovenskih glasov je ostala zvesta dr. Gregorčiču. »Gorica« piše:

Mi smo dobili v obeh skupinah absolutno večino. Seveda v V. kuriji menimo le absolutno večino slovenskih glasov. Nadejamo se pa, da se pridružijo k glasovom, ki jih štejemo mi kot svoje in ki so voljeni na naš program, še drugi slovenski volivni možje, katere prištevamo »narodnapredna« k svojim. Posebno, ako bodo dobro in natančno premislili, zakaj gré, ter se prepričali, na kateri strani smejo iskati pravih in resnih prijateljev slovenskega ljudstva na Goriškem, ki so uneti za vse stanove v jednaki meri, ter ki vidijo v hujskanju jednega stanu proti drugemu največjo nesrečo za naš narodni obstanek, posebno tu ob periferiji, kjer preti slovenskemu narodu gotova poguba, ako si ne obdrži v vsakem pogledu bodisi v narodnem ali verskem svoje slovenske individualnosti.

Primorsko.

Iz Brkinov. Volilni katekizem deli Brkinom gospod Anton Muha v Lokvi. Ravno prav. Slabo in deževno vreme imamo in naše gospodinje nimajo s čim ognja podtikati, ker ne dobijo suhih drv. Za tako rabo jim prav pridejo volilni katekizmi. Ako jih imate še kaj dosti v zalogi, le sem z njimi. Vam bomo hvaležni.

Tu pa tam pošlje nam omenjeni gospod tudi »Sočo«, da se na lastne oči prepričamo, kako njegova stranka napreduje v surovih izrazih. Gospod Muha, zastoj se trudite, Brkini so preveč fini, da bi se jih tako blato prijemalo. Mesto volilnega katekizma dajte Brkinu na mizo servijet, kadar mu postrežete!

Brkin.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. decembra.

O parlamentarni večini, ki bi bila jedina sposobna rešiti sedanjo parlamentarno krizo, piše v svojem sobotnem uvodniku »Linz. Volksblatt«. Ta svoj nazor utemeljuje sledeče: Po sedanjih razmerah je izključno desniško ministerstvo ravno tako nemogoče, kakor izključno levičarsko. Isto-

tako je nemogoče, da bi se sestala bivša desnica. Treba torej, da se združijo vse stranke, ki bodo strankarske koristi podredile državnemu in ljudskemu blagru. Osnovati se ne sme take koalicije, ki bi pritisкала ob steno stranke ali cele narode. Delavna večina s parlamentarno preosnovanim kabinetom more jedina rešiti sedanjo parlamentarno krizo. — V tem smislu deluje sedaj posebno vodstvo katoliške ljudske stranke.

Mladočeskí izvršilni odbor je imel v petek zvečer napovedano sejo, katere se je udeležil tudi bivši finančni minister dr. Kaizl. Na dnevnem redu so bila poročila: o položaju, dispozicijah za deželnozborsko zasedanje in o pripravah za državnozborsko volitev. Komunikacija o tem posvetovanju, ki je bilo baje velike važnosti, izvršilni odbor še ni objavil.

Kompromis v češkem veleposestvu je gotova stvar. Voditelji obeh veleposestniških strank so se pri dveh posvetovanjih zjediniili na načelu, da obvelja dosednji dogovor, po katerem se v okrajih, koder sta stranki primeroma jednako močni, razdeli na vsako stranko polovico mandatov. Ta dogovor pa velja le za ta slučaj, ako se dožene kompromis tudi v moravskem veleposestvu. Definitivno bo odobren ta dogovor na plenarnem shodu ustavovernega veleposestva. Tedaj se tudi objavi volivni oklic in lista kandidatov.

Vihar v dunajski mestni zbornici. Občinski svet dunajski je pričel v petek razpravo o proračunu za leto 1901. Pri glavni razpravi je maloštevilna opozicija pričela z njej lastnimi kravali. Nje posamni člani so razbijali in vpili, da jih je moral župan opetovano opozarjati k redu. Vihar je bil radi tega tolik, ker se namerava židovskim akcijskim družbam povišati pridobinski davek od 21 na 27 odstotkov, nižjim obdavčencem pa znižati za jeden odstotek. Ko so se razgrajali dovolj narogovili, so ostavili dvorano. Socialni demokratje so šli v boj za židovske kapitaliste.

Delegati naše monarhije za mejnarodno razsodišče. Dunajski listi poročajo, da je grof Goluhovski že imenoval delegate za avstro-ogersko monarhijo za mejnarodno razsodišče v Haagu. To imenovanje se je izvršilo v sporazumu z avstrijsko in ogersko vlado. Na predlog avstrijskega kabineta sta določena predsednik dunajskega upravnega sodišča grof Schönborn in profesor ljudskega prava na dunajskem vseučilišču dr. Lammasch, Ogri pa odpošljejo oziroma imenujejo predsednika poslanske zbornice Szilagyi in držav. poslanca grofa Apponyi. Može se torej imenovati, da bi razsojevali v angleško-burški zadevi, na to pa ni misliti.

Mej Angleži in Portugalci vlada prav iskreno prijateljstvo. V četrtek je priredil kralj dvorni obed na čast v Lizboni se mudečih angleških mornariških častnikov, pri katerem je napil kraljici Viktoriji ter Angliji, slovesno naglašujoč obstoječo zvezo mej obema državama. Angleški admiral je odgovoril na pozdravni govor, da bo angleški narod s pristrčno radostjo vsprejel kraljeve besede. Portugalci so odkriti prijatelji in zavezniki Angležev, a le radi tega, ker se boje, da jih Angleži nekega lepega dne ne potisnejo z njih afriškega ozemlja v morje. A ta zveza bo ostajala le tako dolgo, dokler bo to ljubo Angležem. Pred geslom: Južna Afrika Angležem pa tudi Portugalci ne bodo varni na veke.

Slovstvo.

Novo Svjetlo. Slobodna smotra »Mlade Hrvatske« za društveni in kulturni život. Izdaje Milan Marjanović. Izhaja v Zagrebu dvakrat na mesec. Št. 1.

Poleg tednika »Svjetlo« je začelo sedaj izhajati še »Novo Svjetlo«, poleg »luči« še »nova luč«. »Novo Svjetlo« hoče biti svoboden forum, v katerem se bodo razpravljala akutna socialna, kulturna in literarna vprašanja; spremljati hoče z odkrito in odločno kritiko vse važnejše pojave v hrvatski javnosti, posebno se hoče boriti zoper one, ki širijo duh nazadnjaštva, reakcije, pa zoper one, ki sklepajo koalicijo s klerikalizmom, »ker se boje za mandate«. Program »Novoga Svjetla« je torej dosti jasan: boj proti klerikalizmu. »Nova luč« bi rada zatemnila

božjo luč, ki jo razliva krščanstvo po svetu. Boj proti klerikalizmu — ali kar je isto, boj proti katoličanstvu, proti katoliški cerkvi, to je smoter te nove revije. Dobro v njej je le to, da dosti odkrito priznava svoje namere. Odkriti sovražniki so nam ljubši kakor pa hinavci, ki zavijajo oči proti nebu, a iz dna črne duše črtijo cerkev in vero! — Katoliški Hrvatje se te revije pač ne strahijo — koliko sovražnih revij je že zadnji čas poglajalo na Hrvaškem, a so kmalu doživitarile! Zakaj, kakor po pravici in resnici piše »Novo Svetlo«, »klerikalizem (recte: katoličanstvo) ni moda, ampak njegova akcija je dobro organizovana, njegov program dobro zamišljen in za njim je velik del hrvaške publike«. Res je! Hrvatski narod je še zadnjič na katoliškem shodu navdušeno vzprejel programatični izrek: »Hrvatskoj nema spasa osim u vjeri katoličkoj!« Zato smo prepričani, da bode »Novo Svetlo« izginilo, kakor izgine iz strupenih plinov se porajajoča vešča nad barjem!

Dopisi.

Gradec, 9. dec. 1900. Prešernovo »slavlje«. »Slov. Narod« je priobčil dne 3. dec. 1900. št. 278 brzojavno poročilo iz Gradca o Prešernovem večeru, ki ga je priredilo slovensko akad.-tehnično društvo Triglav. To poročilo se glasi: »Gradec 3. decembra. Prešernov večer se je ob mnogobrojni udeležbi vseh slovanskih akademskih društev in graških Slovanov v obče vršil nad vse sijajno. Slavnostni govor in ves vspored je vzbujal veliko navdušenost. Štirje klerikalni visokošolci so hoteli delati zgago, vsled česar so morali zapustiti dvorano.«

Zaman smo čakali cel teden, da prinese isti list z oficijalne strani popravek o tem tendencioznem in ne povsem resničnem poročilu, zaman smo pričakovali, da razloži poročevalec »Slov. Nar.« v obširnejšem in točnejšem poročilu, kako in s čim so hoteli »klerikalni« visokošolci kaliti Prešernovo slavlje. Prizadeta četvorica slov. dijakov prijavlja torej sama:

Oni del slavnostnega večera, ki je bil po vsporedu posvečen Prešernovega spomina slavlju, torej ves oficijalni del slavnosti, se je vršil če ne »nad vse sijajno«, vsaj popolnoma dostojno in nekajeno mirno.

Po končanem slavlju se je pričela običajna dijaška prosta zabava. Triglavani so nazdravljali posameznim povabljenim društvom. Med zdravico slov. izobraževalnemu in zabavnemu društvu »Naprej«, ko je govornik povdarjal njega potrebnost in koristnost, so se začeli oporekajoči in nasprotujoči med-klici iz slovenskega dijaštva. Na te je eden izmed nas, dijak, član društva »Naprej« šel k stoloravnatelju ter ga prošil besede. Stoloravnatelj mu jo je odločno odrekel, češ prepirali se ne bomo. Zastopniki posameznih društev so odgovarjali zdravicam; le hrvatsko akad. društvo Svoboda, ki je s tamburanjem in petjem rešila čast slavnostnemu večeru, je za odgovor demonstrativno korporativno vstala ter brez pozdrava zapustila dvorano — užaljena vsled netaktnega ravnanja z njo. Ko so že odgovorili zastopniki vseh drugih društev, prosil je isti izmed nas besede glasno izza mize. Stoloravnatelj mu jo je odrekel. Nato jo je zahteval, a bila mu je prepovedana. Takoj na to je iz lastnega nagiba ona četvorica vstala in odšla, z njo še nekateri.

Kdo more trditi, da se ni vse tako in v tem redu vršilo? Iz povedanega je razvidno, kako verodostojno je ono poročilo, da so štirje (!) klerikalni (je-li bila klerikalnost vzrok?) visokošolci hoteli (!) delati zgago (!), vsled česar (!) so morali (!) zapustiti dvorano. Da, morali, prav tako morali, kakor je moralo hrv. akad. društvo Svoboda iz slavnostne dvorane!

Prešernovo slavlje —

Prizadeta četvorica.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. decembra.

Slavnostni koncert, ki ga je včeraj v nedeljo priredila »Glasbena Matica« v proslavo stoletnice rojstva slovenskega pesnika prvaka dr. Fr. Prešerna in na korist Prešernovega spomeniku, se je obnesel jako dobro. Če se je znani slavni Mozartov »Re-

quiem«. Ta skladba je res monumentalno delo. Sicer jo je Mozart namenil za cerkev, a ker je zložena v koncertnem tonu in nima prav liturgičnega značaja, se veliko bolj poda v koncertni dvorani, kakor pa na cerkvenem koru, kjer ni mogoče razviti tako velikega muzikalnega pompa. Pri koncertu so sodelovali: Gospica Mira Dev s svojim čistim, tankim sopranom, gospica Vanda Radkiewicz s svojim polnim, zvonkim altom, simpatični tenorist g. Stanislav Orzelski in g. Cecil Vašiček s svojim močnim, jeklenim basom. Šolski zbor »Glasbene Matice« je pokazal lepo izurjenost. Bil je prav lep prizor, ko smo gledali te mlade moči zatopljene v krasoto veličastne skladbe. To je bil prav impozanten dokaz o izvrstnosti »Matičine« šole.

Umrl je, kakor se nam brzojavno poroča, danes zjutraj od kapi zadet in previden s sv. zakramenti za umirajoče veleč. gosp. Ivan Vesel, dekan v Trnovem. Pokojnik je bil rojen 16. avg. 1840, v mašnika posvečen 30. julija 1865. Pogreb bo v četrtek, 13. t. m. ob 10. uri dopoldne. N. p. v m.!

Imenovanja pri pravosodju. Pravosodni minister je premestil okr. sodnika J. Guzelja iz Cirkna v Komen in vit. V. Fröhlichja iz Boveca v Kanal ter imenoval sodna pristava dr. V. Ahazhiza v Sežani in Jan. Dougana v Voloskem okr. sodnikoma za Bovec oz. Cirkno.

Državna podpora. Za zgradbo škarpe ob Kokri nasproti vasi Breg je dovolilo poljedelsko ministerstvo 320 K podpore. Tretjino stroškov je prevzel deželni odbor.

Župan Hribar se je v soboto odpeljal na Dunaj, odkoder se vrne šele v četrtek. Menda ga je sram voliti Jelenca.

Slovensko vinogradniško društvo je imelo srečo, odpreti našemu pristnemu Dolenju pot na Česko in na Koroško in bo postavilo zaradi obilnih naročil svoje skladišče v sredo Dolenjske. Čestitamo! To so nasledki besnega divjanja liberalnega časopisja proti temu domačemu društvu. »Narodovo« nasprotovanje je reklama za društvo.

Somišljeniki! Prosimo, da nam takoj naznanite v sredo izid volitev brzojavno! Vsi brzojavni uradi na Kranjskem imajo dne 12. in 18. t. m. zaradi volitev polnodnevno službo!

G Pogačnika, našega bivšega poslanca v gorenjskih kmečkih občinah, je zadela britka izguba. Umrla mu je hčerka Jelica. Marljivemu in ljubeznivemu somišljeniku izražamo tem potom svoje iskreno sožalje.

Ponavljajni sv. misijon so obhajali od 2. do 5. t. m. na Višnji gori. Poleg domačih duhovnikov so vztrajno delovali sosednji č. gospodje, med njimi posebno veleč. gosp. dekan. Ljudstvo se je misijona številno udeleževalo. Obhajancev je bilo do 1100. Bog blagoslovi delo in trud.

Iz Škofje Loke: V sredo zvečer je priredilo mladinsko ljubno škofjeloško ženstvo v čitalnici »Miklavžev večer.« Deca je bila obdarovana z raznimi darili, in odhajajoče sv. Miklavž obljubil, da jo bo še po noči obilnejše obdaroval.

Ljubljanske novice. Lepa svoboda. Mestnim delavcem se je zapovedalo, da morajo priesti glasovnice na magistrat. Usiliti jim hočejo ljudje, ki zanje skoro nič ne store, nesposobnega Luko Jelenca. Poizvedeli bomo, kak pritisk se je vršil in preskrbeli, da bodo izkoriščani mestni delavci volili — svobodno. — Zgubil je pekovski mojster Miklavc 480 K. — Kako se dela z mestnimi vozovi. Mestni voz, s katerim Turkovi konji vozijo šup, je bil že večkrat v koščljivem položaju. Danes je pridrvil voznik s tem vozom mimo kostanjev na Vodnikovem trgu ter prišel v tako dotiko s kostanjem, da se je odbila jedna svetilka. — Aretirali so hlapca Zdravje, ker je razgrajal pri Lahu.

Izpred porotnega sodišča. Dne 6. t. m. je stal pred porotniki 21letni mesarski pomočnik Fr. Zupanc iz Duplice pri Kamniku, ker je 5. avg. letos Marjeti Dimnik od ondot iz zaprte hiše ukradl dva zlata prstana v vrednosti 6 K, 370 K gotovine in dve vložni knjižici kranj. hranilnice v vrednosti 5534 K. Na Laverici je pozneje pretih hlapcem s samokresom, kakor tudi ljublj.

stražnikom. Sodišče mu je prisodilo šestletno ječo z mesečnim postom. — V petek sta se zagovarjala 50letni tkalec Jan. Krehlikar iz Slivne ter 51letni vdovec Fr. Crnivec iz Besnice pri Ljubljani. Prvi je pokradel raznim osebam večje ali manjše svote in razno blago, mej drugimi tudi v župnišču v Javorju, v skupni vrednosti 609 kron, drugi ga je pa navedel k tatvini v Javorju in s palico na glavi nevarno poškodoval Jerneja Žagarja v domači vasi. Prvemu je posoglasnem sklepu porotnikov prisodilo sodišče devet let zapore z mesečnim postom, Črnivec pa v 24urni zapor radi telesne poškodbe. Danes se zagovarja And. Lampič radi uboja, Mih. Hribar radi ropa ter vrši obravnavo proti A. Perusinu, P. Giulianiju in J. Singerju radi nenravnosti.

Prešernova slavnost v Pragi. Literarni odbor »Umélecke besede« v Pragi je priredil v soboto zvečer Prešernovo slavnost. G. Rudolf Inemann, člen »Narodnega gledališča«, je prednašal jako lepi prolog, ki ga je zložila znana pisateljica Gabriela Preisova. Nato je nastopil zbor slovenskih visokošolcev, ki imajo glavno zaslugo, da se je v zlati Pragi tako lepo slavil Prešernov spomin. Naši akademiki so zapeli Prešernovi pesmi »Kam?« in »Luna sije«. Nato so se vrstile v prijetni raznoterosti razne češke in slovenske pesmi. Zlasti sta ugajali Vilharjevi skladbi »Nezakonska mati« in »Mornar«, ter Jenkotova »Strunam.« »Mornarja« je pel naš znani akademski slikar g. Jož. Germ. Za sklep so naši akademiki zapeli Nedvědovo »Domovina mili kraj«. Tako se je poučno in zabavno zvršil ta lepi Prešernov večer, ki so ga v lepi slogi praznovali Čehi in Slovenci v zlati Pragi.

Učiteljska vest. Začasno nastavi se na Planini nad Vipavo izprašana učiteljska kandidatinja gđ. Ivana Prešern, v Knežaku pa provizorična učiteljica gđ. M. Martinčič.

Zaprte šole. Mestni šolski svet ljubljanski je odredil, da v dan volitve dne 12. t. m. ne bode šole.

Umrl je nadučitelj pri Sv. Marjeti na Pesnici g. Štefan Kovačič.

Umor. Sinoči, dne 9. t. m., ko se je v Št. Vidu nad Ljubljano završil sv. misijon z veličastno procesijo z Najsvetejšim in se je ljudstvo polno notranjega veselja razhajalo na svoje domove, se je ondi dogodil strašen zločin. Neki Šilar (po domače Pekov) domačin, prišel je isti dan z Jesenic, je nalletel v neki gostilni skupaj z nekim mladeničem — njegovega imena za sedaj ne vemo. Imenovani Šilar je hotel začeti prepir, pa mladenič mu pove, da naj bosta sedaj po sklepu misijona prijatelja. Po kratkem prepiru sta zapustila gostilno. Pekov hiti domu po nož, se vrne in na cesti mladeniča zabode tako nesrečno v vrat, da je v kratkem zdihnil. Poklicani duhovnik je bil koj na licu mesta in mu podelil še sv. poslednjo olje — mladenič je isti dan ob misijonu prejel sv. zakramente. Šilar je napadel še drugega fanta in ga tudi nevarno ranil — morali so ga danes prevideti. Zločinca so izročili deželnemu sodišču.

Roparji na gledališkem odru. Iz Škofje Loke se nam to le poroča: V nedeljo dne 2. decembra smo videli, kako so ropali pri nas roparji v pričo mnogoštevilnega občinstva, a nihče se jim ni ustavil in jih naznanil javnemu varstvu. No, pa tega ni bilo treba, ker so nastopali roparji le na odru. Rokodelski pomočniki so namreč v katoliškem društvu predstavljali žaloigro »Roparji pri Mariji Kulmski«. Vsebinske predstave je resna, a vendar zabavno-podučna in zanimiva, in marsikomu seže v dno srca in oko zarosi gledalca, ko gleda razne prizore; sedaj nedolžnega Bogomila, kako prosi pred gozdno kapelico Matere Božje za grešnega Otmarja, sedaj brezbožnega plemiča Otmarja, kako kleči pred Marijino podobo in se mu taja led v srcu; drugič zopet, kako se prej grozovit roparski poglavar Dimež smrtno ranjen spravi z Bogom. Splošno vpliva vsa igra na gledalca prav dobro, če le igralci spolnijo svojo dolžnost. Da so to naredili igralci-rokodelci katoliškega društva v Skofji Loki, temu priča je bilo navzoče ljudstvo. Znali so prav dobro, kar je prvi pogoj polvoljnega uspeha, in tudi nastopali tako, da se vidi napredek. Izborno se je obnašal ple-

mič Otmar, in se popolnoma uživel v svojo ulogo. Med novimi močmi pa je pokazal precejšnji talent za igranje mladi Bogomil. Reči se mora: Pri tej predstavi je pokazalo igralno oboje, da umeva, kakšen je namen dobrega gledališča, namreč zabavno-podučen. Da je tudi petje napredovalo, priča to, da si je pevski zbor pod izredno marljivim vodstvom gospoda kateheta Cadeža upal nastopiti z jedno najtežjih skladb našega skladatelja Foerster-ja, s »Pobratimijo«. Seveda ni bilo vse fino pri tej pesmi, a to se opraviči, če se pomisli na umetno skladbo in na pevce-rokodelce. Aljažev »Triglav« je bil ljudem všeč, »Ruža v pustinji« s svojim novim slovenskim besedilom pa poslušalce kar očara. — Naj opomnim še to-le: Škoda za naše trudoljubno društvo, da nima večjega prostora. Potrudite se, da skoro sezidate svojo hišo. Le naprej, le še naprej! Da se zopet kmalu vidimo!

Brzojavno službo bodo na dan volitve dne 12. in 18. t. m. opravljali vsi brzojavni uradi celi dan.

Delavnico južne železnice name-rava ravnateljstvo južne železnice napraviti tudi v Ptuj. Že prihodnjo spomlad se preseli kakih 50 delavcev s svojimi družinami iz Maribora v Ptuj.

Tat ulomil je v Sevnici v trgovino g. Gustava Schalka ter je ukradl okoli 556 gl. Za popotnico si je vzel tudi košček sira.

»Capoville« po tržaški okolici baje tržaški magistrat z novim letom vse odpravi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Logatec, 10. dec. V občini dolenjilogaški volivcem do danes niso dostavili izkaznic in glasovnic! V gorenjelogaški občini so pa razdajali od glavarstva neštemplane glasovnice izključno samo katoliško narodnim pristašem. Dolenjelogaški župan je dal klicati pred cerkvijo, da se naj volijo narodno napredni kandidati. Ogorčenost ljudstva velika. Stališče naše stranke prav ugodno.

Idrija, 10. decembra. K letošnji proslavi sv. Barbare je prišlo iz Ljubljane kakih dvajset nemških »turnarjev«, med njimi znani profesor Binder, Dzimski i. dr. V soboto so pri kazinskem koncertu peli. Na ulici bi bilo prišlo skoro do večjih izgredov. Sinoči odhajajoče »turnarje« so pred Grudnom s kamenjem pozdravljali. Neki »turnar« je streljal na ljudi.

Izlake, 10. decembra. Na napovedan shod v Zagorje Lenarčič ni upal priti. Govornik Čobal učil liberalce.

Zidani most, 10. dec. Liberalni shod v Radečah po lastni krivdi popolnoma poražen.

Gorenja Radgona, 10. dec. Pri volitvi volivnih mož so zmagali Nemci.

Dunaj, 10. decembra. Jutri pride na Dunaj pruski generalmajor, da našemu cesarju izroči začasno maršalno žezlo (Interimmarshallsstab) čez pruske čete.

Spljet, 10. decembra. Včeraj je bil velik ljudski shod zaradi novih dogovorov obeh vlad glede bosenskih železnic. Sklenila se je ostra resolucija z ugovorom proti vladnemu postopanju in bodoči poslanci se pozivljejo, da naj odločneje delajo v prihodnjem državnem zboru na to, da se Spljet zveže z Bosno in tako Dalmaciji pribori zveza z notranjimi deželami. Če vlada tega ne stori, stopiti morajo Dalmatinci v najstrožjo opozicijo.

Praga, 10. dec. V volilnem okraju Trutnovu, katerega je doslej zastopal soc.-dem. Kisewetter, je izvoljena večina volilnih mož, ki bode glasovala proti soc.-dem.

Praga, 10. dec. Pfersche zopet kandiduje.

Lvov, 10. dec. Danes zjutraj je bil obešen delavec Bekiersky, ki je umoril oskrbnico Wajtun in 10letno Forok.

Budimpešta, 10. decembra. Bivši ogerski minister Hieronymi je imel shod, pri katerem je rekel, da se naj ne vpelje samostojna ogerska colninska celota, ker Ogrom manjka sedaj vseh pogojev zato, zlasti nimajo zato potrebnih gmočnih in uradniških močij.

Monakovo, 10. dec. Tu je bilo veliko zborovanje, h kateremu je prišlo pet do šest tisoč ljudi. Jako ostro se je govorilo zoper Angleže in za Bure. Sklenile so štiri resolucije, v katerih se protestira proti angleškemu nasilstvu in se zahteva od vevlastij, naj stopijo na stran Burov.

Haag, 9. decembra. Kraljica Viljemina je včeraj vsprejela predsednika Krügerja v četrturtni avdijenci. Z dvornim vozom se je pripeljal iz hotela v kraljevo palačo. Pozneje sta posetila Krügerja ministerski predsednik in zunanji minister.

Amsterdam, 10. decembra. Kraljica Viljemina je v pogovoru s Krügerjem rekla, da je čisto nemogoče doseči posredovanje vevlastij. Zaradi tega Krüger ne pojde v Livadijo k ruskemu carju.

Madrid, 9. dec. Na progi Cordova Belmer sta trčila dva vlaka. Kolikor se je sedaj dognalo, ranjenih je 16 oseb, ubitih je sedem, več jih še pogrešajo.

London, 10. decembra. "Times" poročajo iz Shanghaja: Iz Tientsina došle brzjavke javljajo, da se grof York ni ponesrečil, marveč je bil umorjen.

Pekin, 10. dec. Tu se govori, da je 19. december določen za začetek nove velike vstaje na Kitajskem. V vojaških krogih se te vstaje ne boje, ker pravijo, da so mejnarodne čete tako dobro zastavile tamošnje kraje, da je uspeh ustaje izključen.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306-2 m. srednji zračni tlak 736-0 mm

Č.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
7	9. zveč.	728.8	5.2	sl. svzh.	del. jasno	
8	7. zjutr.	725.0	2.2	sr. jvzh.	jasno	7.6
	2. popol.	738.1	7.2	sr. jug.	"	
8	9. zveč.	742.6	1.0	sr. svzh.	jasno	
9	7. zjutr.	745.0	4.0	sr. vzsvz.	jasno	0.0
	2. popol.	745.0	1.8	sr. svzh.	"	
9	9. zveč.	745.7	1.8	sr. jvzh.	jasno	
10	7. zjutr.	745.1	4.7	sr. svzh.	jasno	0.0
	2. popol.	743.5	3.0	sr. svzh.	"	

Srednja temperatura petka 5.9°, normale: 0.6°.
Srednja temperatura sobote 3.5°, normale: 0.7°.
Srednja temperatura nedelje 1.3°, normale: 0.9°.

1074 1-1

Jelico

V neizmerni žalosti javljava, da je nama Vsega mogočnega v petek večer vzel najino iskreno ljubljeno hčerko

v nežni starosti 3 let.
Pokopali smo jo v nedeljo popoldan na Dobravi.

V Podnartu, dne 10. dec. 1900.

Josip in Gabrijela Pogačnik.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

1075 1-1

Ana Jaklič naznanja v svojem kakor tudi v imenu svojih otrok vsem sorodnikom, znanem in prijateljem prežalostno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo, njenega soproga, oziroma očeta, gospoda

Franca Jaklič
posestnika pri Sv. Gregorju

v četrtek, dne 6. decembra, ob 8. uri zjutraj, previdnega s sv. zakramenti za umirajočega, po dolgi in mučni bolezni v dobi 64. let, poklicati v boljše življenje.

Pogreb se je vršil v soboto, 8. t. m., ob 4. uri popoldne na pokopališču pri Sv. Gregorju. Objednem izreka iskreno zahvalo vsem znancem in prijateljem za mnogobrojne dokaze sočutja ob boleznih in smrti ter za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu, posebno pa velečast g. župnika Fr. Krumpstarju za tolažbo v bolezni, g. učitelju St. Legatu ter sploh vsem, ki so kakorkoli izkazali rajniku poslednjo čast.

Priporočam pokojnika vsem v pobožno molitev in blag spomin.

Pri Sv. Gregorju, dne 9. dec. 1900.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim uspehom rabi pri boleznih:

motenem prebavljenju,
želodčnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju slasti do jedi, zgagi itd., ter

katarih v sapilih,
zaslizenju, kašlju in hripavosti. (III.) 10 47

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn,**
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastnerju in Peter Lassniku v Ljubljani.

Bukova suha drva
kupi v vsaki množini
(1073 3-1)
trgovina na Dunajski cesti št. 45.

Mizarska zadruga
v St. Vidu pri Ljubljani

se toplo priporoča prečastiti duhovščini in vsemu p. n. občinstvu v naročitev raznovrstne

hišne oprave

kakor tudi **drugo oprave**, temne in likane, poljubno po želji izvršene.

Raznovrstne oprave izvršujejo se v vseh poljubnih slogih, lastnih in predloženih uzorcih, najtrpežnejše in iz dobro izsušenega lesa po nizkih cenah.

V prav obilno naročitev se priporoča

J. Arhar,
načelnik.

759 16

Šivalne stroje
priznana najboljša izdelka za družine in obrtnike
priporoča 888 25-10
tovarniška zaloga šivalnih strojev
Ivan Jax v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Rapidol je izvrstno sredstvo za ličenje sobnih tal. Isto odstranja in preprečuje lepljivost lišenih desk. Edina prodaja za Kranjsko pri trdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. 228 1 12-7
Vnanja naročila proti povzetju.

Službe išče
mlad, čen'en **cerkvenik**, vseskozi zmožen, ker je tako službo opravljal že 7 let. Je tudi izučen čevljar. Nastopi lahko takoj.
Penudbe naj se blagovolijo poslati na naslov: **A Jeršan, Trebnje št. 26, Dolenjsko.**
1060 3-3

Razglas.
Radi oddaje mizarskih in ključarskih del za zgradbo mestne šole pri sv. Jakobu in za jubilejsko ubožnico vršila se bode
dne 24. decembra ob 10. uri dopoldne
javna pismena ponudbena razprava
pri mestnem magistratu ljubljanskem v prostorih mestnega stavbnega urada, kjer so tudi načrti, proračuni, pogoji in drugi pripomočki ob razvidnih uradnih urah vsakemu na vpogled razgrnjeni.
V ponudbah navesti je posamezne cene s številkami in besedami ter preračunati skupne zneske, na podlagi katerih je določiti in priložiti 5 % vadij v zapečatenih zavitkih.
Na ponudbe, katere ne bodo pogojem zadostovale, ali katere se bodo pogojno glasile, kakor tudi na take, ki bodo prekasno vložene, se ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 6. decembra 1900.

Družinska pratika
je izšla.
Dobiva se komad po 12 kr. = 24 vinarjev po vseh prodajalnicah v mestih in na deželi.
Glavna zaloga pri H. Ničmanu v Ljubljani.
Ceniki za razprodajalce pošiljajo se zastoj.

Oznanilo.
Čast mi je naznaniti p. n. občinstvu, da sem prevzel in otvoril
v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 3
(dr. Kosler-jeva hiša)
obstoječo
trgovino z dišavami, strupi in materialnim blagom.
Mnoge zveze, katere imam z največjimi tu- in ino-transkimi tovarnami in tvrdkami me stavijo v prijeten položaj, da bom mogel čeh odjemalcem vsestransko ustreči. — Zunanja naročila izvršim točno in solidno.
Obilega obiska prosi z velespoštovanjem
Anton Kanc,
drožerist.
1065 8-3

Dunajska borza.

Dne 10. decembra.			Dne 7. decembra.		
Skupni državni dolg v gotlih	98.65		20 mark	23.52	
Skupni državni dolg v srebru	98.30		20 frankov (napoleonov)	19.15	
Avstrijska zlata renta 4%	118.60		Italijanski bankovci	90.60	
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98.60		C. kr. cekini	17.34	
Ogerska zlata renta 4%	118.75		Dne 7. decembra.		
Ogerska krona renta 4%, 200	92		3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	172.50	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1695		5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	164	
Kreditne delnice, 160 gld.	674.75		Državne srečke l. 1864, 100 gld.	198.50	
London vista	240.20		4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94.50	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117.60		Tisne srečke 4%, 100 gld.		
			Dunavske vravnave srečke 5%	258	

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106	Salmove srečke, 40 gld.	180
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	93.75	St. Genois srečke, 40 gld.	203
Prioritetne obveznice državne železnice	421	Waldsteinove srečke, 20 gld.	
južne železnice 3%	333.50	Ljubljanske srečke	50
južne železnice 5%	119.75	Akcije anglo-avstrijske banke, 300 gld.	270
dolenjskih železnice 4%	99.50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6190
Kreditne srečke, 100 gld.	401.50	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	806
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	350	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	113
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	45.50	Splošna avstrijska stavbinska družba	145
Ogerskega	21.75	Montanska družba avstr. plan.	443
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	14	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	450
Rudolfove srečke, 10 gld.	59	Papirnih rubljev 100	254.50

Nakup in prodaja
vsa vrstna državna papirja, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnišna delniška družba
„M E R C U R“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.
naloženih glavnic.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.
Odgovorni vrednik: Ivan Rakevec.
Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.